Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul central (judecător Corina Tăbăcaru)
Dosarul nr.2a-1687/24 (nr.2-24089210-03-2a-19122024)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

06 mai 2025 mun.Bălți

Instanța compusă din:
Președintele completului, judecător Elena Grumeza
Judecătorii: Natalia Costaș și Ivan Parii

Examinînd în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de Dumbrava Sergiu prin intermediul avocatului Secrieru Anton împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul central 08 octombrie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Dumbrava Sergiu către Obrijanu Aurelia cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată suportate în procesul penal,

C o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La data de 09 august 2024 la Judecătoria Drochia, sediul Central a fost înregistrată cererea de chemare în judecată depusă de Dumbrava Sergiu către Obrijanu Aurelia cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată suportate în procesul penal.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, la data de 18.07.2018 Obrijanu Aurelia şi Obrijanu Cristian, au înaintat plângere penală privind atragerea la răspundere penală a lui Dumbrava Sergiu conform componenţei de infracțiune prevăzută de art. 335 alin. (1^1) Cod Penal. Astfel, a fost începută de către organul de urmărire penală Centrul Naţional Anticorupţie la data de 19.12.2017, urmărirea penală pe cauza penală nr. *****.

Prin ordonanţa din 08.10.2018, emisă de Procurorul în Procuratura Anticorupţie, Gheorghe Ciobanu s-a dispus scoaterea lui Dumbrava Sergiu de sub urmărire penală cu clasarea cauzei penale. Nefiind de acord cu ordonanţa dată, petiţionarul Obrijanu Aurelia, a depus plângere în ordinea art. 299 CPP, către procurorul ierarhic superior. Prin ordonanţa procurorului ierarhic superior din 18.12.2018 s-a dispus respingerea în totalitate a plângerii depuse de petiţionara Obrijanu Aurelia ca fiind nefondată.

Ulterior, la data de 27.01.2019, Obrijanu Aurelia a depus plângere în temeiul art. 313 CPP al RM împotriva ordonanţei de încetare a urmăririi penale din 08.10.2018 şi a ordonanţei din 18.12.2018 emisă de procurorul ierarhic superior privind respingerea integrală a plângerii depuse Obrijanu Aurelia.

Prin încheierea din 21.05.2019 a Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana s-a dispus respingerea plângerii înaintată de Obrijanu Aurelia în temeiul art. 313 CPP, cu menținerea ordonanțelor din 08.10.2018 şi 18.12.2018.

Nefiind de acord cu încheierea respectivă, Obrijanu Aurelia a înaintat cerere de recurs. Prin Decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 11.12.2019 s-a dispus admiterea recursului înaintat de Obrijanu Aurelia, casarea încheierii din 21.05.2019, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 20.07.2020, s-a admis plângerea formulată de Obrijanu Aurelia, fiind anulate ordonanțele din 08.10.2018 şi 18.12.2018, cu obligarea procurorului să lichideze încălcările depistate.

Nefiind de acord cu încheierea din 20.07.2020, avocatul Enachi Vitalie, în interesele lui Dumbrava Sergiu, a înaintat recurs, iar prin Decizia Curţii de Apel Chişinău din 02.02.2021, s-a respins recursul declarat de Enachi Vitalie în interesele lui Dumbrava Sergiu şi s-a menţinut încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 20.07.2020.

Ulterior, organul de urmărire penală şi-a declinat competenţa, fiind trimisă cauza penală spre examinare către Procuratura rn. Drochia.

Prin ordonanţa procurorului în procuratura rn. Drochia, Serghei Grosu din 01 martie 2022 s-a dispus clasarea procesului penal în cauza penală nr. *****.

Prin ordonanţa procurorului - şef al procuraturii r-lui Drochia din 11 mai 2022 s-a dispus respingerea plângerii formulate de Obrijanu Aurelia cu menţinerea în totalitate a ordonanţei din 01 martie 2022.

Nefiind de acord, Obrijanu Aurelia la 23 mai 2022 a depus plângerea în ordinea art. 313 CPP, împotriva ordonanţelor procurorului în Procuratura r-lui Drochia, Serghei Grosu din 01 martie 2022 privind clasarea procesului penal în cauza penală nr. ***** şi ordonanţei procurorului-şef al Procuraturii r-lui Drochia din 11 mai 2022 prin care a fost menţinută ordonanţa procurorului în Procuratura r-lui Drochia Serghei Grosu din 01 martie 2022.

Prin încheierea Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 25.11.2022, s-a admis plângerea Aureliei Obrijanu, iar prin Decizia Curţii de Apel Bălţi din 07.03.2023 s-a dispus admiterea cererii de recurs, casarea încheierii din 25.11.2022, rejudecarea cauzei cu emiterea unei noi decizii prin care plângerea formulată de Obrijanu Aurelia a fost respinsă ca nefondată cu menţinerea ordonanţelor contestate.

În continuare, Obrijanu Aurelia, a înaintat cerere de revizuire a procesului penal nr. *****.

Prin ordonanţa din 30.05.2023 a procurorului adjunct al procurorului-şef al Procuraturii r. Drochia, Sergiu Marcauţan, s-a dispus respingerea cererii privind deschiderea procedurii de revizuire a cauzei penale.

Nefiind de acord cu aceasta, Obrijanu Aurelia a depus plângere în ordinea art. 313 CPP, împotriva ordonanţei din 30.05.2023 privind refuzul deschiderii procedurii de revizuire.

Prin încheierea Judecătoriei Drochia, sediul Central din 29 martie 2024 plângerea lui Obrijanu Aurelia depusă în ordinea art. 313 Cod de procedură penală privind obligarea Procuraturii Drochia să deschidă procedura de revizuire a deciziei Curţii de

Apel Bălţi nr. 10r-12/2023 din 07.03.2023 cu privire la clasarea procesului penal nr. ***** a fost respinsă ca fiind inadmisibilă.

Prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 02.05.2024, s-a declarat inadmisibil recursul formulat de Obrijanu Aurelia împotriva încheierii judecătoriei Drochia sediul Central din 29.03.2024. Concomitent, la 09.04.2024, Obrijanu Aurelia, a înaintat şi o cerere de revizuire a deciziei irevocabile a Curţii de Apel Bălţi din 07.03.2023.

Prin încheierea Curţii de Apel Bălţi din 21.05.2024, s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire formulată de Obrijanu Aurelia împotriva Deciziei Curţii de Apel Bălţi din 07.03.2023.

Consideră că, toate plângerile înaintate de Obrijanu Aurelia, nu reprezintă altceva decât un abuz de drept, care a condus la prejudicierea morală şi materială a lui Dumbrava Sergiu, ultimul fiind nevoit să angajeze avocat pentru apărarea drepturilor şi intereselor sale împotriva plângerilor formulate de pârâtă, care s-au dovedit într-un final a fi neîntemeiate şi abuzive.

Menționează că, Dumbrava Sergiu, în calitate de persoană interesată în respectiva cauză penală, a fost reprezentat şi apărat de către avocatul Enachi Vitalie, în baza mandatelor MA 1325440 din 13.05.2019 şi MA 2040924 din 20.07.2023.

Astfel, pentru acordarea asistenţei juridice în cauza respectivă, a fost stabilită suma de 85 000 lei pentru asistenţa juridică.

Fiind împuternicit în mod corespunzător să reprezinte interesele cet. Dumbrava Sergiu în cauza penală respectivă, avocatul Enachi Vitalie a întreprins următoarele acţiuni: întrevedere cu beneficiarul asistenței juridice, studierea materialelor prezentate şi a dosarului, reprezentare în cadrul Judecătoriei Chişinău şi Curţii de Apel Chişinău, deplasarea la Judecătoria Drochia, sediul Central în vederea luării de cunoştinţă cu materialele cauzei, studierea materialelor cauzei, deplasare şi participarea în şedinţele de judecată în cadrul Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni şi a Curţii de Apel Bălţi, analiza actelor de dispoziţie ale instanţelor de judecată pe marginea plângerilor înaintate, redactarea actelor de procedură.

Prin urmare, de către Dumbrava Sergiu au fost suportate cheltuieli de judecată sub formă de cheltuieli de asistență juridică în mărime de 85 000 lei ceea ce se confirmă prin bonul de plată ET 660987, conform Contractelor de asistenţă juridică f/n din 13.05.2019 şi 20/07 din 20.07.2023.

Prin acțiunea depusă în instanță reclamantul a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, cu încasarea din contul pârâtei Obrijanu Aurelia în beneficiul lui Dumbrava Sergiu a sumei de 85 000 lei cu titlu de prejudiciu.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Central din 08 octombrie 2024 a fost respinsă cererea de chemare în judecată formulată de Dumbrava Sergiu către Obrijanu Aurelia cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată suportate în procesul penal, ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Prin cererea de apel depusă, Dumbrava Sergiu prin intermediul avocatului Secrieru Anton s-a expus asupra dezacordului cu soluția instanței de fond din următoarele considerente.

La data de 18.07.2018 Obrijanu Aurelia şi Obrijanu Cristian, au înaintat plângere penală privind atragerea la răspundere penală a lui Dumbrava Sergiu conform componenţei de infracţiune prevăzută de art. 335 alin. (1^1) Cod Penal.

Astfel, urmărirea penală pe cauza penală nr. ***** a fost începută de către Centrul Naţional Anticorupţie la data de 19.12.2017.

Prin ordonanța din 08.10.2018, s-a dispus scoaterea lui Dumbrava Sergiu de sub urmărire penală cu clasarea cauzei penale. Ca urmare a scoaterii lui Dumbrava Sergiu de sub urmărire penală, Obrijanu Aurelia a înaintat plângeri în ordinea art.313 CPP împotriva ordonanțelor menționate. Plângerile într-un final au fost respinse ca neîntemeiate, inclusiv și cererile de revizuire.

Apelantul constată că, toate plângerile înaintate de Obrijanu Aurelia, nu reprezintă altceva decât un abuz de drept, care a condus la prejudicierea morală și materială a lui Dumbrava Sergiu, fiind nevoit să angajeze avocat pentru apărarea drepturilor și intereselor sale împotriva plângerilor formulate de intimată, care s-au dovedit a fi neîntemeiate și abuzive.

A menționat că, Dumbrava Sergiu, în calitate de persoană interesată în respectiva cauză penală, a fost reprezentat și apărat de către avocatul Enachi Vitalie, în baza mandatelor MA 1325440 din 13.05.2019 și MA 2040924 din 20.07.2023. Iar, pentru acordarea asistenței juridice în cauza respectivă, a fost negociată și stabilită suma de 85 000 lei pentru servicii de asistență juridică. În vederea justificării sumei onorariului dat, a fost prezentat și raportul desfășurat al activității de avocat.

Prin urmare, de către Dumbrava Sergiu au fost suportate cheltuieli de judecată sub formă de cheltuieli de asistență juridică în mărime de 85 000 lei ceea ce se confirmă prin bonul de plată , ET 660987, conform Contractelor de asistență juridică f/n din 13.05.2019 și 20/07 din 20.07.2023.

Iar cu referire la teminicia hotărârii emise s-a menționat că, deși instanța de fond pe de o parte menționează că, *„ca fundament al compensării cheltuielilor de judecată, în care este inclus şi onorariul avocatului, părţii ce a avut câştig de cauză, îl reprezintă culpa procesuală a părţii adverse, care prin atitudinea sa a condus la declanşarea litigiului. Or, prin obligarea la plata acestor cheltuieli trebuie să se realizeze acoperirea integrală a prejudiciului cauzat părţii care a câştigat procesul* (pag. 9 din hotărârea contestată), pe de altă parte, respinge acțiunea întrucât nu s-ar fi demonstrat culpa procesuală a părții care a declanșat litigiul.

Reieșind din înscrisurile anexate la materialele cauzei, rezultă cert că, plângerile în ordinea art. 313 CPP, recursurile, cererile de revizuire depuse de Obrijanu Aurelia, fiind într-un final au fost respinse ca neîntemeiate, iar unele inadmisibile. Astfel consideră că instanța nu a dat apreciere circumstnațele de fapt expuse în cererea de chemare în judecată. Dumbrava Sergiu a fost nevoit să se apere într-un proces, care a durat mai mult de 7 ani, și respectiv prin intermediul avocatului a efectuat toate actele de procedură necesare.

Pe când, argumentele instanței de fond expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, întrucât, deși această constată că într-adevăr compensarea cheltuielilor asistență juridică urmează a fi suportată de partea care a declanșat litigiul, totuși, respinge acțiunea pe motiv că, partea care a declanșat litigiul, adică intimată Obrijanu Aurelia nu este vinovată de declanșarea acestuia, motivând că, aceasta și-ar fi exercitat dreptul de acces la justiție.

Apelantul a solicitat: casarea hotărârii judecătoriei Drochia sediul Central din 08.10.2024 prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Dumbrava Sergiu către Obrijanu Aurelia privind compensarea cheltuielilor de judecată în procesul penal a fost respinsă ca neîntemeiată, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea civilă să fie admisă integral, totodată fiind dispusă încasarea din contul intimatei/pârât Obrijanu Aurelia în beneficiul apelantului/reclamant Dumbrava Sergiu a sumei de 85 000 lei cu titlu de prejudiciu patrimonial suportat în procesul penal. A mai solicitat încasarea din contul intimatei/pârât Obrijanu Aurelia în beneficiul apelantului-reclamant Dumbrava Sergiu a sumei de 6 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în prezentul proces civil în instanța de fond și în instanța de apel.

Poziția intimatului:

Instanța de apel a oferit intimatului dreptul de a formula poziția procesuală prin depunerea unei referințe la cererea de apel, intimatul Obrijanu Aurelia a făcut uz de acest drept, astfel că a depus referință la cererea de apel.

Poziția sa expusă în referință indică asupra solicitării de a menține hotărârea instanței de fond din 08 octombrie 2024 fără modificări. Consideră că instanța de fond a examinat și a apreciat corect materialele cauzei civile, a verificat temeinicia argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată și a constatat că această cerere este neîntemeiată și urmează a fi respinsă. Indică că de fapt ea și-a exercitat dreptul acordat prin lege de a depune o plângere penală, de a înainta plângere în ordinea art. 313 CPP, după caz art. 299 CPP.

Menționează că, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită care va acționa în conformitate cu legea.

Totodată a specificat că, apărarea drepturilor prin depunerea unei plângeri nu ar trebui să comporte consecințe juridice și pecuniare pentru partea care a depus plângerea. Legea penală stabilește foarte clar că scopul său este apărarea persoanei împotriva infracțiunilor, iar plângerea sa a fost depusă în scop de apărare a drepturilor sale care au fost lezate de apelant. Urmărirea penală a fost desfășurată de organe competente în baza unei bănuieli rezonabile, iar Dumbrava nu a fost obligat să contracteze un avocat contra cost, or, este creat Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat.

Iar cât privește dosarul nr. ***** în baza căruia apelantul Dumbrava a depus cererea de compensare a cheltuielilor, acesta încă nu este clasat definitiv. De altfel, în februarie 2025 au fost depistate anumite circumstanțe noi referitoare la acest dosar și a fost depusă cerere de redeschidere a acestuia.

Deci intimata, consideră că adoptarea unei soluții pe caz ar trebui să aibă loc după ce Procuratura se va pronunța cu privire la cererea de redeschidere a dosarului. În legătură cu argumentul expus în referință, a anexat materiale relevante pentru a confirma imaginea per ansamblu asupra speței.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de părți, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul Civil consideră necesar de a respinge apelul declarat de Dumbrava Sergiu prin intermediul avocatului Secrieru Anton împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul central din 08 octombrie 2024 și a menține hotărîrea instanței de fond din considerentele ce succed.

În conformitate cu art.362 alin.(1) CPC, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.*

Colegiul civil reține că, dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat la data de 08 octombrie 2024, iar apelul preliminar a fost declarat la data de 01 noiembrie 2024 fiind înregistrat la Judecătoria Drochia, sediul central cu număr de intrare 13918, prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 CPC.

În conformitate cu dispozițiile art.385 lit.a) CPC, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe*.

În conformitate cu prevederile art.276^4 alin.(4), (5) CPC, *hotărârea judecătorească adoptată în cauzele civile în baza cererilor cu valoare redusă poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod: în procedura scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare.*

Cuantumul sumei totale solicitate în acțiunea civilă a constituit 85000 lei, respectiv, acțiunea civilă corect s-a examinat în procedura cererilor cu valoare redusă.

În conformitate cu prevederile art.239 CPC, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.*

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, *la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.*

Analiza pe care colegiul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.

Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești şi de a da posibilitatea instanțelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.

Suplimentar, Colegiul civil remarcă că, hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind

circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art.117 CPC, iar în conformitate cu art.118 alin.(5) CPC, instanța judecătorească (colegiul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

În conformitate cu prevederile art.121 CPC, *instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.*

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

În conformitate cu prevederile art.118 alin.(1)-(3) CPC, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

În corespundere cu art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale şi jurisprudența CEDO, instanțele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conțină circumstanțele cauzei constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acțiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanței în caz de respingere a unor probe prezentate de participanți etc.

În contextul pretențiilor deduse judecării, colegiul reține că în conformitate cu prevederile art.5 Codul de procedură civilă, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.*

Colegiul statuează că, prin prisma iminenței respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenţia Europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pornind de la necesitatea asigurării dreptului părților la o hotărâre motivată, instanța de judecată își va motiva concluziile în prezenta speță, prin prisma analizei argumentelor prezentate de către părți, raportate la materialele cauzei civile și la cadrul legal incident.

Conform art.15 alin.(1) Codul civil, *apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.*

Conform art.16 alin.(1) lit.g) Codul civil, *apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial*.

Așadar, drepturile şi obligațiile civile apar în temeiul legii, precum şi în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane, dând naștere la drepturi şi obligații civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislației civile.

În conformitate cu art. 9 Cod Civil*, (1) Drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. (2) Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile; c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii; d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.*

Potrivit art. 10 alin. (1)-(2) Cod Civil*, (1) Persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară. (2) Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.*

După cum denotă materialele cauzei, Colegiul civil a stabilit că la data de 18 iulie 2018 Obrijanu Aureli și Obrijanu Cristian au depus plângere penală privind atragerea la răspundere penală a lui Dumbrava Sergiu în temeiul art.335 alin.1^1 CP. (f.d. 14)

Prin ordonanța Procurorului în Procuratura Anticorupție, Gheorghe Ciobanu din 08 octombrie 2018 s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Dumbrava Sergiu și clasarea procesului penal, conform prevederilor art. 275 pct. 3) Cod de Procedură Penală, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. (f.d. 15-24)

Prin ordonanța Procurorului șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari din 18 decembrie 2018 s-a dispus respingerea ca neîntemeiată a plângerii înaintate de către victima Obrijanu Aurelia privind anularea ordonanței Procurorului în Procuratura Anticorupție, Gheorghe Ciobanu din 08.10.2018 privind scoaterea a lui Sergiu Dumbrava de sub urmărire penală și clasarea cauzei penale, cu reluarea urmăririi penale. Ordonanța intră în vigoare la data emiterii, dar poate fi contestată la judecătorul de instrucție, în termen de 10 zile de la data aducerii la cunoștință. (f.d.25-34)

La data de 16 ianuarie 2019 petiționara Obrijanu Aurelia a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Central plângerea în temeiul art. 313 Cod de Procedură Penală. (f.d.36-37), care prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21 mai 2019 a fost respinsă cu menținerea fără modificări a ordonanței Procurorului în Procuratura Anticorupție, Gheorghe Ciobanu din 08 octombrie 2018 și ordonanța Procurorului șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari din 18 decembrie 2018. (f.d 38-40)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2019 s-a admis recursul declarat de petiționara Obrijanu Aurelia și s-a casat încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21 mai 2019, cu trimiterea cauzei spre reexaminare în fond, în aceiași instanță, în alt complet de judecată. (f.d.41-45), iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2021 s-a respins ca fiind nefondat recursul declarat de avocatul Enachi Vitalie în interesele persoanei interesate Dumbrava Sergiu și s-a menținut încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 20.07.2020 prin care a fost admisă plângerea formulată de petiționara Obrijanu Aurelia în ordinea art. 313 Cod de Procedură Penală. (f.d.46-49)

Prin ordonanța Procurorului în Procuratura raionului Drochia, Serghei Grosu din 01 martie 2022 s-a dispus clasarea procesului penal în cauza penală nr. ***** din motiv că, fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1^1) Cod Penal sau elementele vreunei alte infracțiuni. (f.d.50-69)

La data de 28 aprilie 2023 petiționara Aurelia Obrijanu a depus cerere de revizuire a procesului penal în baza art. 458 alin. (2), (3) Cod de Procedură Penală. (f.d. 70-74), care prin ordonanța Procurorului-adjunct al Procurorului-șef al Procuraturii Drochia, Sergiu Marcauțan din 30 mai 2023 s-a respins ca fiind neîntemeiată. (f.d.75-76)

La data de 19 iunie 2023 petiționara Aurelia Obrijanu a depus la Judecătoria Drochia plângere în ordinea art. 313 Cod de Procedură Penală. (f.d. 77-78)

Prin încheierea Judecătoriei Drochia, sediul Central din 29 martie 2024 s-a respins ca fiind inadmisibilă plângerea depusă de Aurelia Obrijanu înaintată în conformitate cu art. 313 Cod de Procedură Penală privind obligarea procurorului de deschidere a procedurii de revizuire pe marginea dosarului nr. 10r-12/23 asupra Deciziei Curții de Apel Bălți din 07.03.2023 cu privire la clasarea procesului penal nr. *****. (f.d. 79-82)

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 02 mai 2024 s-a respins recursul avocatului Alexandru Covdii în interesele petiționarei Aurelia Obrijanu declarat împotriva încheierii Judecătoriei Drochia, sediul Central din 29 martie 2024, ca fiind inadmisibil. (f.d. 83-84)

La data de 02 aprilie 2024 petiționara Aurelia Obrijanu a depus la Curtea de Apel Bălți cerere de revizuire prin care a solicitat casarea totală a deciziei Curții de Apel Bălți din 07 martie 2023 și menținerea încheierii Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 25.11.2022. (f.d. 85-89)

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 21 mai 2024 s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Obrijanu Aurelia împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 07.03.2023. (f.d. 90-93)

Reclamantul pretinde că toate plângerile înaintate de Obrijanu Aurelia, nu reprezintă altceva decât un abuz de drept, care a condus la prejudicierea morală şi materială a lui Dumbrava Sergiu, ultimul fiind nevoit să angajeze avocat pentru apărarea drepturilor şi intereselor sale împotriva plângerilor formulate de pârâtă, care s-au dovedit într-un final a fi neîntemeiate şi abuzive.

Așadar, prin mandatul cu Seria MA, nr. 1325440 din 13 mai 2019 se confirmă că, avocatul Vitalie Enachi se împuternicește să acorde asistență juridică în interesele lui Sergiu Dumbrava la examinarea plângerii depusă de Obrijanu Aurelia în ordinea art. 313 Cod de Procedură Penală. (f.d. 94)

Prin mandatul cu Seria MA, nr. 2040924 din 20 iulie 2023 se confirmă că, avocatul Vitalie Enachi se împuternicește să acorde asistență juridică la examinarea plângerii depusă de Obrijanu Aurelia în ordinea art. 313 Cod de Procedură Penală, revizuire. (f.d. 95)

La data de 22 octombrie 2019 avocatul Vitalie Enachi în interesele lui Sergiu Dumbrava a depus la Curtea de Apel Chișinău referință la cererea de recurs înaintată de Obrijanu Aurelia împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21.05.2019. (f.d.98)

La data de 22 februarie 2024 avocatul Vitalie Enachi în interesele lui Sergiu Dumbrava a depus la Judecătoria Drochia referință asupra plângerii cet. Aurelia Obrijanu împotriva ordonanței de refuz în deschiderea procedurii de revizuire din 30.05.2023 emisă de procurorul-adjunct al procurorului-șef al Procuraturii raionului Drochia. (f.d. 108-109)

La data de 21 mai 2024 avocatul Vitalie Enachi în interesele lui Sergiu Dumbrava a depus la Curtea de Apel Bălți explicații scrise pe marginea cererii de revizuire împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 07.03.2023. (f.d. 114-146)

Astfel, instanța de apel constată că, prin bonul de plată seria ET nr. 660987 din 01 iulie 2024 se atestă că, Dumbrava Sergiu a achitat Cabinetului Avocatului „Vitalie Enachi" suma de 85 000 lei în baza contractelor de asistență juridică fără număr din 13.05.2019 și nr. 20/07 din 20.07.2023. (f.d. 117)

La caz, Colegiul civil reține că conform art. 94 alin. (1) Cod de Procedură Civilă*, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

Potrivit prevederilor art. 96 alin. (1)-(1^1) Cod de Procedură Civilă*, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1^1) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

Potrivit art. 63 alin. (1), (2), (4) al Legii nr. 1260 din 19 iulie 2022, *(1) Munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice. (2) Mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată. (4) Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă.*

Reglementări similare sunt stabilite și în art. 64 alin. (1), (2), (8) și (13) al Statutului profesiei de avocat din 29 ianuarie 2011, care prevede că, *munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice.*

Mărimea onorariului se stabilește prin acordul părților și nu poate fi schimbată de autoritățile publice sau de instanța de judecată. La stabilirea onorariului, părțile pot ține cont de recomandările organelor de conducere ale profesiei privind cuantumul onorariilor percepute în diverse categorii de cauze. Onorariile pot fi stabilite astfel: a) onorarii orare; b) onorarii fixe (forfetare); c) onorarii de succes; d) onorarii formate din combinarea criteriilor de la lit.a), b) şi c).

Astfel instanța de apel redă că, cheltuielile de judecată pornesc de la principiul independenței procesuale a fiecărei părți în procesul civil, în care avocatul are dreptul să solicite și să obțină suplimentar la onorariul fix, un onorariu de succes, cu titlu complementar.

Onorariul de succes constă într-o sumă fixă sau variabilă stabilită pentru atingerea de către avocat a unui anumit rezultat. În cauzele penale, onorariul de succes nu poate fi practicat decât în legătură cu latura civilă a cauzei. Onorariul de succes poate fi convenit împreună cu onorariul orar sau fix.

Din prevederile normelor citate reiese că, fundament al compensării cheltuielilor de judecată, în care este inclus și onorariul avocatului, părții ce a avut câștig de cauză, îl reprezintă culpa procesuală a părții adverse, care prin atitudinea sa a condus la declanșarea litigiului, sau, prin obligarea la plata acestor cheltuieli trebuie să se realizeze acoperirea integrală a prejudiciului cauzat părții care a câștigat procesul.

La acest aspect se impune precizarea că, compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică poate avea loc în cadrul unui proces, în cazul în care partea care a avut câștig de cauză solicită instanței încasarea cheltuielilor de judecată din contul părții care a pierdut procesul.

În acord cu prevederile art. 1998 alin. (1) și (2) Cod Civil, (*1) Cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudicial patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. (2) Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.*

Colegiul civil relevă că, din punct de vedere al suportului juridico-material, partea reclamantă/apelantul invocă faptul că, *„cheltuielile de judecare a cauzei pornesc de la principiul independenței procesuale a fiecărei părți într-un proces judiciar și au caracter de sancțiune procedurală, iar ca fundament răspunderea civilă delictuală și culpa procesuală a părții care a pierdut procesul. Prin obligarea la plata acestora trebuie să se realizeze acoperirea integrală a prejudiciului cauzat părții care a câștigat procesul”*.

Conținutul art. 1998 Cod Civil, și interpretările teoretice și din practica judiciară se reține că, răspunderea delictuală, trebuie să conţină în sine următoarele condiţii generale, necesare a fi întrunite cumulativ, pentru a atrage incidenţa acestui tip de răspundere: existenţa unei fapte ilicite, adică acțiune sau inacţiune care are ca rezultat; încălcarea drepturilor subiective sau interesele legitime ale unei persoane; existenţa unui prejudiciu care constă în rezultatul sau efectul negativ suferit de o persoană datorită faptei ilicite săvârșite de o altă persoană, pentru care persoana este ţinută să răspundă; legătura de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciul cauzat, adică prejudiciul să fie o consecinţă a faptei ilicite; existenţa vinovăţiei persoanei care a săvîrşit fapta ilicită.

Deci de fapt, partea reclamantă/apelantă pretinde revendicarea sumei de 85000 lei, cu titlu de prejudiciu patrimonial suportat în procesul penal (cheltuieli pentru asistență juridică).

Astfel circumstanțele ce țin de faptul că, anumite plângeri în cadrul procesului penal depuse de pârâta Obrijanu Aurelia au fost respinse, nicidecum nu justifică și nu probează existența faptei ilicite, raportul de cauzalitate între eventuala faptă ilicită și pretinsul prejudiciu material, vinovăția – ce reprezintă atitudinea psihică a autorului faptei ilicite în raport cu fapta respectivă și urmările pe care aceasta le produce.

Or, simplul fapt că o plângerea penală a fost respinsă nu înseamnă automat că reclamantul a fost vătămat ilegal**.** În cazul din speță, reclamantul Dumbrava Sergiu a formulat o acțiune civilă separată împotriva lui Obrijanu Aurelia cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată suportate în procesul penal, care corect a fost judecată de către instanța de fond în limitele Codului civil, iar pentru succes reclamantul/apelantul trebuia să dovedească rea-credința pârâtei, ceea ce ultimul nu a efectuat.

La acest aspect, Colegiul civil punctează că, „orice persoană are dreptul la examinarea şi soluţionarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanţă independentă, imparţială, legal constituită, care va acţiona în conformitate cu prezentul cod” *(art. 19 alin. (1) Cod de Procedură Penală)* sau „orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţa judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime. Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistenţă a legislaţiei, de imperfecţiune, coliziune sau obscuritate a legislaţiei în vigoare” *(art. 5 alin. (1) și (2) Cod de Procedură Civilă)* sau „(1) Orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. (2) Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiţie” *(art. 20 din Constituție).*

Ca consecință, important este de indicat că principiul accesului liber la justiţie, consacrat de articolul 20 din Constituţie, reprezintă facultatea oricărei persoane de a introduce o acţiune în justiţie, implicând obligaţia corelativă a statului să soluţioneze această acţiune.

Totodată, atât jurisprudenţa Curţii Constituţionale, cât şi cea a Curţii Europene constată în unanimitate că accesul liber la justiţie nu este, în esenţă, un drept absolut şi poate fi limitat atunci când limitările sunt rezonabile şi proporţionale cu scopul urmărit.

În sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că, limitările stabilite prin legislaţia naţională nu pot afecta dreptul în substanţa sa, ci trebuie să urmărească un scop legitim şi să existe un raport de proporţionalitate între măsurile stabilite şi scopul urmărit.

Reieșind din circumstanțele stabilite, Colegiul civil punctează că Obrijanu Aurelia și-a exercitat drepturile procesual-penale, fără a fi probată de către partea apelantă lezarea intereselor sale, iar în aceste condiții, în lipsa întrunirii condițiilor cumulative pentru survenirea răspunderii delictuale, pretențiile apelantului nu-și regăsesc temeinicia.

Colegiul civil atrage atenția că instanţa de judecată îşi formează convingerea cu privire la litigiul dedus judecăţii, doar în baza probelor (dovezilor) administrate. Neprezentarea probelor sau administrarea defectuoasă a acestora constituie temei de respingere a acțiunii.

Conform principiului imparțialității, instanța nu are competența și atribuția de a acumula din oficiu probe în susținerea sau combaterea poziției uneia dintre părți, avînd competența de examinare în limitele pretențiilor din acțiune și a probatoriului administrat la dosar de către părți. În condițiile în care nu au fost prezentate probe pertinente care să demonstreze cele invocate de către reclamantă, instanța de apel nu a identificat temei care să justifice dreptul la acțiune a reclamantei în raport cu pîrîtul.

Sintetizînd cele menționate supra, instanța de apel conchide că reclamantul/apelantul nu este îndreptățit de a pretinde încasarea sumei de 85000 lei cu titlu de prejudiciu (cheltuieli pentru asistența juridică suportată în procesul penal) din contul pîrîtei, și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței.

Cu referire la solicitarea reclamantului/apelantului privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în instanța de fond și apel în prezenta cauză, Colegiul civil menționează că atît timp cît acțiunea formulată de Dumbrava Sergiu a fost respinsă pe fond, instanța corect a respins și solicitarea cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză.

Colegiul civil reține că la depunerea cererii de apel, apelantul și-a expus argumentele deja invocate în cererea de chemare în judecată, cărora prima instanță le-a dat aprecierea cuvenită, iar în opoziție, apelantul nu a prezentat argumente verosimile și admisibile în combaterea soluției adoptate de prima instanță.

Astfel, în lipsa unor argumente coerente și convingătoare, precum și a unui suport probator de natură să răstoarne soluția adoptată pe caz, Colegiul conchide că prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a aplicat corect normele de drept material și procedural.

În temeiul celor enunțate supra, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare în raport cu criticile formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord conchide că, soluţia instanţei de fond, cu privire la respingerea cererii de chemare în judecată formulată de Dumbrava Sergiu către Obrijanu Aurelia cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată suportate în procesul penal, este una întemeiată și corectă.

În astfel de circumstanțe, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră că, apelul declarat de Dumbrava Sergiu prin intermediul avocatului Secrieru Anton împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul central 08 octombrie 2024 urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii contestate.

În conformitate cu dispozițiile art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ,-

D e c i d e:

Respinge cererea de apel declarată de Dumbrava Sergiu prin intermediul avocatului Secrieru Anton împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul central 08 octombrie 2024.

Menține fără modificări hotărîrea Judecătoriei Drochia, sediul central 08 octombrie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Dumbrava Sergiu către Obrijanu Aurelia cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată suportate în procesul penal.

Decizia nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului,
Judecător Elena Grumeza

Judecătorii: Natalia Costaș

Ivan Parii